Tirokudda Suttraya

AND

Nidhikanda Suttraya

WITH THE

SINGHALESE TRANSLATION

PUBLISHED BY

H. DE SILVA VIJAYASOORIYA.

නිදානපාඨසහිත

තිරොකුඩ්ඩ සූත්‍රසන්නය

සහ

නිධිකණ්ඩ සූත්‍රසන්නය

එච්. ඩී. සිල්වා විජයසූරිය

විසින්

අච්චුගස්වා ප්‍රසිද්ධ කරණලදී,

COLOMBO:

JOS. FONSEKA & SONS, PRINTERS.

1889.

නිදානපාඨය.

ඉදානි තිරොකුඩ්ඩෙසු තිට්ඨන්තීති ආදිනා තිරොකුඩ්ඩසුත්තාස්ස අත්ථවණ්ණනාක්කමො අනුප්පත්තො, තස්ස ඉධ නික්ඛෙපප්පයොජනං වත්වා අත්ථවණ්ණනං කරිස්සාම, තත්ථ ඉදං හි තිරොකුඩ්ඩං ඉමිනා අනුක්කමෙන භගවතා අවුත්තම්පියාසං ඉතොපුබ්බෙනානප්පකාරෙන කුසලකම්ම පටිපත්ති දස්සිතා තත්ථපමාදං ආපජ්ජමානො නිරය තිරච්ඡානයොනීහි විසිට්ඨතරෙපි ඨානෙ උප්පජ්ජමානො යස්මා එවරූපෙසු පෙතෙසු උප්පජ්ජන්තීති තස්මා න එත්ථපමාදො කරණීයොති දස්සනත්ථං, යෙහි ච භූතෙහි උපද්දුතාය වෙසාලියා උපද්දව වූපසමනත්ථං රතනසුත්තං වුත්තං තෙසු එකච්චානි එවරූපානීති දස්සනත්ථංවා වුත්තන්ති ඉමස්ස ඉධ නික්ඛෙපප්පයොජනං වෙදිතබ්බං යස්මාපනස්ස අත්ථවණ්ණනා—

යෙන යත්ථ යදා යස්මා තිරොකුඩ්ඩං පකාසිතං
පකාසෙත්වාන තංසබ්බං කයිරමානං යථාක්කමං
සුකතා හොති තස්මාහං කරිස්සාමි තදෙවතං—

කෙනපනෙතං පකාසිතං, කත්ථ, කදා, කස්මා චාති වුච්චතෙ, භගවතා පකාසිතං තං චොපන රාජගහෙ දුතියදිවසෙ රඤ්ඤොමාගධස්ස අනුමොදනත්ථං ඉමස්සත්ථස්ස විභාවනත්ථං අයමෙත්ථවිත්ථාරකථා කථෙතබ්බා, ඉතොවෙනවුති කප්පෙ කාසිනාමනගරං අහොසි, තත්ථ ජයසෙනොනාමරාජා තස්සසිරිමානාම දෙවි, තස්සාකුච්ඡියං ඵුස්සොනාම බොධිසත්තො නිබ්බත්තිත්වා අනුපුබ්බෙන සම්මාසම්බොධිං අභිසම්බුජ්ඣිය, ජයසෙනොනාමරාජා මම පුත්තො අභිනික්ඛමිත්වා බුද්ධො ජාතො, මය්හමෙව බුද්ධො මය්හං ධම්මො මය්හං සංඝොති මමත්තං උප්පාදෙත්වා සබ්බකාලං සයමෙව උපට්ඨහති න අඤ්ඤෙසං ඔකාසං දෙති, භගවතො කනිට්ඨභාතරො වෙමාතිකා තයො භාතරො චින්තෙසුං, බුද්ධානාම සබ්බලොකහිතාය උප්පජ්ජන්ති නඑකස්සෙව අත්ථාය අම්හාකංචපිතා අඤ්ඤෙසං ඔකාසං නදෙති කථන්නුමයං ලභෙය්‍යාම භගවන්තං උපට්ඨාතුන්ති තෙසං එතදහොසි හන්දමයං කිංචි උපායං කරොමාති, තෙ පච්චන්තං කුපිතංවිය කාරාපෙසුං තතො රාජා පච්චන්තො කුපිතොති සුත්වා තයොපි පුත්තෙ පච්චන්තං වූපසමනත්ථාය පෙසෙසි තෙ වූපසමෙත්වා ආගතා රාජා

තුට්ඨො වරං අදාසි "යං ඉච්ඡථ තං ගණ්හාථාති" තෙ මයං භගවන්තං
උපට්ඨාතුං ඉච්ඡාමාති ආහංසු එතං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං ගණ්හථාති ආ
හ තෙ මයං අඤ්ඤෙන අනත්ථිකාති ආහංසු තෙන හි පරිච්ඡෙදං
කත්වා ගණ්හථාති තෙ සත්තවස්සානි යාචිංසු රාජා නාදාසි, එවං ඡ
පඤ්ච චත්තාරි තීණි ද්වෙ එකං සත්තමාසානි ඡ පඤ්චචත්තාරිති යාවතෙ
මාසං යාචිංසු රාජා ගණ්හථාති අදාසි තෙ වරං ලභිත්වා පරම තුට්ඨා,
භගවන්තං උපසංකමිත්වා වන්දිත්වා ආහංසු ඉච්ඡාමමයං භන්තෙ
භගවන්තං තෙ මාසං උපට්ඨාතුං අධිවාසෙතුනො භන්තෙ භගවා
ඉමං තෙ මාසං වස්සාවාසන්ති, අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හී භාවෙන.
තතො තෙ අත්තනො ජනපදෙ නියුත්තක පුරිසස්ස ලෙඛං පෙ
සෙසුං—ඉමං තෙ මාසං අම්හෙහි භගවා උපට්ඨාතබ්බො විහාරමා
දිං කත්වා සබ්බං භගවතො උපට්ඨාන සම්භාරෙ කරොහීති සොතං
සබ්බං සම්පාදෙත්වා පටිනිවෙදෙසි, තෙ කාසාවත්ථ නිවත්ථා හුත්වා,
අඩ්ඪතෙළසෙහි පුරිස සහස්සෙහි වෙය්‍යා වච්චකරෙහි භගවන්තං
සක්කච්චං උපට්ඨහමානං ජනපදං නෙත්වා විහාරං නිය්‍යාදෙත්වා වසා
පෙසුං, තෙසං භණ්ඩාගාරිකො එකො ගහපති පුත්තො සපජාපති
කො සද්ධො අහොසි පසන්නො, සො බුද්ධ පමුඛස්ස සංඝස්ස දාන
වත්තං සක්කච්චං අදාසි, ජනපදෙ නියුත්තක පුරිසො තං ගහෙ
ත්වා ජනපදෙහි එකාදස මත්තෙහි පුරිස සහස්සෙහි සද්ධිං සක්කච්ච
මෙව දානං පවත්තාපෙසි තත්ථකෙචි ජනපදා පටිහත චිත්තා අහෙ
සුං තෙ දානස්ස අන්තරායං කත්වා දෙය්‍යධම්මෙ අත්තනා ඛාදිංසු
භත්තසාලඤ්ච අග්ගිනාදහිංසු—පවාරිතෙ රාජපුත්තා භගවතො
මහන්තං සක්කාරං කත්වා භගවන්තං පුරක්ඛත්වා පිතුනො
සන්තිකමෙව අගමංසු තත්ථ ගන්ත්වා එවං භගවා පරිනිබ්බායි—
රාජාච රාජපුත්තාච ජනපදෙ නියුත්තක පුරිසොච භණ්ඩාගා
රිකොච අනුපුබ්බෙන කාලං කත්වා සද්ධිං පරිසාය සග්ගෙ උප්ප,
ජ්ජිංසු පටිහත චිත්තා ජනා නිරයෙසු නිබ්බත්තිංසු, එවං තෙසං
ද්වින්නං ගණානං සග්ගතො සග්ගං නිරයතො නිරයං උපපජ්ජ
න්තානං ද්වෙනවුති කප්පා වීතිවත්තා, අථ ඉමස්මිං භද්දකප්පෙ කස්ස
පස්ස බුද්ධස්ස කාලෙ තෙ පටිහත චිත්තාජනා පෙතෙසු උප්ප
න්නා, මනුස්සා අත්තනො ඤාතකානං පෙතානං අත්ථාය දානං
දත්වා උද්දිස්සන්ති අම්හාකං ඤාතීනං හොතූති—තෙ සම්පත්තිං ලභ
න්ති අථ ඉමෙපි පෙතානං දිස්වා භගවන්තං කස්සපං උපසංකමි
ත්වා පුච්ඡිංසු "කින්නුඛො භන්තෙ මයම්පි එවරූපං සම්පත්තිං ලභෙ
ය්‍යාමාති" භගවා ආහ "ඉදානි නලභථ අපිච අනාගතෙ ගොතමො
නාම බුද්ධොභවිස්සති තස්ස භගවතො කාලෙ බිම්බිසාරො නාම රාජා
භවිස්සති සො තුම්හාකං ඉතො ද්වානවුති කප්පෙ ඤාති අහො
සි සො බුද්ධස්ස දානං දත්වා තුම්හාකං උද්දිස්සති තදා ලභිස්සථාති"

එවං වුත්තෙ තිරතෙසං පෙතානං තං වචනං සෙවලඝීස්සථාති වුත්තං විය අහොසි—අථ එකස්මිං බුද්ධන්තරෙ වීතිවත්තෙ අම්හාකං භගවා ලොකෙ උප්පජ්ජතෙපි තයො රාජපුත්තා තෙහි අඩ්ඪතෙය්‍යෙහි පුරිස සහස්සෙහි සද්ධිං දෙවලොකාචවිත්වා මගධරට්ඨෙ බ්‍රාහමණකුලෙ උප්පජ්ජිත්වා අනුපුබ්බෙන ඉසිපබ්බජ්ජං පබ්බජිත්වා ගයාසීසෙ තයො ජටිලා අහෙසුං ජනපදෙ නියුත්තක පුරිසො අහොසි බිම්බිසාරස්ස රඤ්ඤො භණ්ඩාගාරිකො ගහපති විසාඛො මහාසෙට්ඨී අහොසි—තස්ස පජාපති ධම්මදින්නා නාම සෙට්ඨිධීතා අහොසි—එවං සබ්බාපි අවසෙස පරිසා රඤ්ඤො එව පරිවාරා හුත්වා නිබ්බත්ති—අම්හාකං භගවා ලොකෙ උප්පජ්ජිත්වා සත්ත සත්තාහං අතික්කමිත්වා අනුපුබ්බෙන බාරාණසිං ආගම්ම ධම්මචක්කං පවත්තෙත්වා පඤ්චවග්ගියෙ ආදිං කත්වා යාව අඩ්ඪතෙය්‍ය සහස්සපරිවාරෙ තයො ජටිලෙ විනෙත්වා රාජගහං අගමාසි—තත්ථච තදහු පසන්නං සෙවරාජානං බිම්බිසාරං සොතාපත්ති ඵලෙ පතිට්ඨාපෙසි එකාදස නහුතෙහි මාගධකෙහි බ්‍රාහමණ ගහපතිකෙහි සද්ධිං, අථ රඤ්ඤො ස්වාතනාය භත්තෙන නිමන්තිතො අධිවාසෙත්වා දුතිය දිවසෙ සක්කෙන දෙවානමින්දෙන පුරතො ගච්ඡන්තෙන—

දන්තො දන්තෙහි සහ පුරාණ ජටිලෙහි විප්පමුත්තෙහි
සිංගී නික්ඛ සුවණ්ණො රාජගහංපාවිසි භගවාති—

එවමාදීහි ගාථාහි අභිත්ථවියමානො රාජගහං පවිසිත්වා රඤ්ඤො නිවෙසනෙ මහාදානං සම්පවිච්ඡිතෙ පෙතා රාජා අම්හාකං දානං ඉදානි උද්දිස්සති ඉදානි උද්දිස්සතීති ආසාය පරිවාරෙත්වා අට්ඨංසු, රාජා දානංදත්වා කත්ථ නුඛො භගවා විහරෙය්‍යාති භගවතො විහාරට්ඨානමෙව චින්තෙසි නතං දානං කස්සචි උද්දිසි පෙතා ඡින්නාසා හුත්වා රත්තිං රඤ්ඤො නිවෙසනෙ අතිවිය භිංසනකං විස්සරමකංසු, රාජා භයසං වෙග සන්තාසමාපජ්ජි තතො පභාතාය රත්තියා භගවතො ආරොචෙසි එවරූපං සද්දමස්සොසිං කිනනුඛොමෙ භන්තෙ භවිස්සතිති, භගවා මාභායි මහාරාජ නකිඤ්චි පාපකං භවිස්සතීති අපිචඛො තෙපුරාණ ඤාතිපෙතෙසු උප්පන්නා සන්තිකෙ එකං බුද්ධන්තරංතමෙව පච්චාසිංසමානාවිචරන්තිබුද්ධස්ස දානංදත්වා අම්හාකං උද්දිස්සතීති තං ත්වං හිය්‍යොන උද්දිසි, තෙ ඡින්නාසා තථාරූපං විස්සරමකංසූති සො ආහ ඉදානි පන භන්තෙ දින්නෙ ලභෙය්‍යුන්ති ආම මහාරාජාති, තෙනහි මෙ භන්තෙ අධිවාසෙතු භගවා අජ්ජතනා දානං තෙසං උද්දිස්සාමීති භගවා අධිවාසෙසි, රාජා නිවෙසනං ගන්ත්වා මහාදානං සංපටියාදෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි භගවා රාජන්තෙ පුරං ගන්ත්වා පඤ්ඤත්තෙ අසනෙ නිසීදි සද්ධිං

ති රෝ කු ඩ්ඩ සූ ත්‍ර ය

1 තිරොකුඩ්ඩෙසු තිට්ඨන්ති සන්ධිසිංඝාට කෙසු ච
ද්වාර බාහාසු තිට්ඨන්ති ආගන්ත්වා න සකංඝරං.

2 පහූතෙ අන්නපාණම්හි ඛජ්ජ භොජ්ජෙ උපට්ඨිතෙ
නතෙසං කොචි සරති සත්තානං කම්ම පච්චයා.

---

1. තිරොකුඩ්ඩෙසු, පවුරෙන් පිටත්හිද ; සන්ධි, සතරමංසන්ධි ගෘහ සන්ධි භිත්තිසන්ධි ආලොක සන්ධියෙහිද; සිංඝාටකෙසු ච, තුන්මං සන්ධියෙහිද ; තිට්ඨන්ති, (ඥාතිප්‍රෙතයෝ ඇවිත්) සිටිත් ; සකංඝරං (පූර්වඥාතී තමතමන්ගේ) ස්වකීය ගෘහයට ; ආගන්ත්වා, අවුත් ; ද්වාර බාහාසු, නගරද්වාර ගෘහද්වාරයන්ගේ බාහිසා ; තිට්ඨන්ති, (ඥාතී ප්‍රෙතයෝ සිටිත්.)

2. පහූතෙ, බොහෝවූ ; අන්නපානම්හි, ආහාර පානද ; ඛජ්ජ භොජ්ජෙ, ඛාද්‍ය භොජ්‍යයද ; උපට්ඨිතෙ, රැස්කොට සිටිකල්හී ; තෙසං සත්තානං, ඒ (ප්‍රෙතලොකයෙහි උපන්නාවූ) සත්වයන්ගේ ; කම්මපච්චයා, අකුසලකර්ම්ය හෙතුකොටගෙණ; කොචි, මව්පියආදී කිසිවෙක් ; නසරති, ඔහු සිහිනොක රන්නේය.

භික්ඛු සංඝෙන, තෙපි පෙතා අපිනාම අජ්ජල භෙජිස්සාමාති ගන්ත්වා තිරොකුඩ්ඩාදීසු, අට්ඨංසු භගවා තථා අකාසි යථා තෙ සබ්බෙව ර ඤ්ඤො පාකටා අහෙසුං, රාජා දක්ඛිණොදකං දෙන්තො ඉදං මෙ ඤාතීනං හොතූති උද්දිසි, තං ඛණඤ්ඤෙව තෙසං පෙතානං පදුම සඤ්ඡන්නා පොක්ඛරණියො නිබ්බත්තිංසු, තෙ තත්ථ නහාත්වාච පිවි ත්වාච පටිප්පස්සද්ධ දරථ කිලමථ පිපාසා සුවණ්ණවණ්ණා අහෙසුං රාජායාගු ඛජ්ජක භොජනානි දත්වා උද්දිසි, තංඛණඤ්ඤෙව තෙසං දිබ්බයාගු ඛජ්ජක භොජනානි නිබ්බත්තිංසු තෙතානි පරිභුංජිත්වා පීනින්ද්‍රියා අහෙසුං, අථවත්ථ සෙනාසනානි දත්වා උද්දිසි, තෙසං දිබ්බවත්ථ දිබ්බයාන දිබ්බපාසාද පච්චත්ථරණ සෙය්‍යාදී අලංකාර වි ධයො නිබ්බත්තිංසු, සාපි තෙසංසම්පත්ති යථා සබ්බා පාකටාහොති තථා භගවා අධිට්ඨාසි රාජා අතිවිය අත්තමනා අහොසි තතො භගවා භුත්තාවී පවාරිතො රඤ්ඤො මාගධස්ස අනුමොදනත්ථං තිරොකුඩ්ඩෙසු තිට්ඨන්තීති ඉමා ගාථා යො අභාසි.

3 එවං දදන්ති ඤාතීනං යෙ හොන්ති අනුකම්පකා
සුචිං පණීතං කාලෙන කප්පියං පාන භොජනං
ඉදං වො ඤාතිනං හොතු සුඛිතා හොන්තු ඤාතයො.

4 තෙච තත්ථ සමාගන්ත්වා ඤාතිපෙතා සමාගතා
පහූතෙ අන්නපානම්හි සක්කච්චං අනුමොදරෙ.

5 චිරං ජීවන්තු නො ඤාතී යෙසං හෙතු ලභාමසෙ.
අම්හාකඤ්ච කතා පූජා දායකාච අනිප්ඵලා.

---

3. ඤාතයො, මිය පරලොවගිය ඤාතිප්‍රෙතයො මාතෘ පිතෘආදී කිසිවෙක් සිහිනොකරණ කල්හී; ඤාතිනං, නෑයන් විසින්; යෙ, යමෙක්, අනුකම්පකාහොන්ති, (ඤාතිප්‍රෙතයන් කෙරෙහි) අනුකම්පාඇත්තාහුද; තෙ, ඔහු; සුචිං, නිර්මලවූ; පණීතං, උතුම්වූ; කප්පියං, ශ්‍රමණයින්ට කැපසරුප්වූ නොහොත් සුදුසුවූ; පානභොජනං, සියළු පානභොජනාදී දෙය්‍යධර්මය; කාලෙන, ඤාතිප්‍රෙතයන් අවුත්; තුරොකුඩ්ඩෙසු තිට්ඨන්ති, තිරොකුඩ්ඩාදිය නිසා සිටිකල්හි; ඤාතීනං, ඤාතිප්‍රෙතයන්ට; ඉදංවො * හොතු, මේ පින් වේවා; ඤාතයො, ඤාතිප්‍රේතයො; සුඛිතා හොන්තු, සුවපත්වෙත්වයි කියාද; එවං දදන්ති, මෙපරිද්දෙන් පමුනුවත්.

4. තෙ ඤාතිපෙතා, ඒඤාතිප්‍රෙතයෝ (නොයෙක් දිගින්) තත්ථ ඒ දන්දෙන්නාවූ ස්ථානයට; සමාගන්ත්වා, අවුත් රැස්ව; පහූතෙ, බොහෝවූ; අන්නපානම්හි, ආහාරපාන වර්ගයෙහිද; සක්කච්චං සකස්ව (අවික්ෂෙපවූ සිත්ඇතිව); අනුමොදරෙ, පින් අනුමොදන් වන්නාහු; සූජිති, ප්‍රීති සොමනස් ඇත්තාහුයි.

5. යෙසං හෙතු, සම්කෙනෙකුන් කරණකොටගෙණ; ලභාමසෙ, මේසම්පත්අපි ලබමෝද; නො ඤාති, ඒ අපගේ නෑයෝ;, චිරං ජීවන්තු, බොහෝ කලක් ජීවත්වෙත්වයි; අම්හාකඤ්ච අපටද; පූජාකතා, පූජාකළාවූ: ඉදං වො ඤාතීනං හොතු, මෙසේ දානය පමුනුවන්නාවූ නෑයන් විසින් පූජාතොමො කරණලද්දේය; දායකා, පරිත්‍යාගකළාවූ ඒ කුසලකර්මය කරණලද දායකයෝද; අනිප්ඵලාච, පරිත්‍යාගකළ දායකයින්ට නිසඵල නොවන්නාහුයි.

---

* වොති කච්චිවො අනුරුද්ධා සමග්ගා සම්මොදමානා ති ච, යෙහි වො අරියාති එවමාදිසුවිය කෙවලං නිපාතමත්තං න සාමි වචනං—ඉදං වො හොතු මේ පින් තොපට වේවයි කියාත් අර්ථ ගතයුතුයි.

6 නහි තත්ථ කසි අත්ථි ගොරක්ඛෙත්ථ නවිජ්ජති
වනිජ්ජාතාදි සිනත්ථි හිරඤ්ඤෙන කයක්කයං
ඉතොදින්නෙනයාපෙන්ති පෙතා කාලකතා තහිං.

7 උන්නමෙ උදකං වුට්ඨං යථා නින්නං පවත්තති
එවමෙව ඉතොදින්නං පෙතානං උපකප්පති.

8 යථා වාරි වහා පූරා පරිපූරෙන්ති සාගරං
එවමෙව ඉතො දින්නං පෙතානං උපකප්පති.

9 අදාසි මෙ අකාසිමෙ ඤාති මිත්තා සඛාචමෙ
පෙතානං දක්ඛිණං දජ්ජා පුබ්බෙ කත මනුස්සරං.

---

6. තත්ථ, ඒ ප්‍රෙතලොකයෙහි ; නහිකසි අත්ථි, සිසෑමක් නැත්තේය ; ගොරක්ඛෙත්ථ නවිජ්ජති, ගෙරි රක්‍ෂාකිරීමෙක් නැත්තේය ; හිරඤ්ඤෙන, රන්රිදී හෙතුකොටගෙණ ; කයාක්කයං, විකිනීම් ගැණීම් සංඛ්‍යාතවූ ; තාදිසිවනිජ්ජා. එබඳු වෙළඳාමක් ; නත්ථි, නැත්තේය ; ඉතො, මේ මනුෂ්‍ය ලොකයෙන් ; කාලකතා. කාලක්‍රියාකළාවූ ; පෙතා, ප්‍රෙතයො ; තහිං, ඒ ප්‍රෙතලොකයෙහි ; දින්නෙන, දෙනලද දක්ෂිණාවහෙතුකොටගෙණ ; යාපෙන්ති, යපෙත් හෙවත් සැප ලබන්නේයයි වදාළසේක.

7. උන්නමෙ, උන්නත ප්‍රදෙශයෙහි ; වුට්ඨං, මෙඝයින් වස්නාලද ; උදකං, ජලය ; නින්නං, නිම්නස්ථානයට; නොහොත් මිටිස්ථානයට, යථා, යම්සේ ; පවත්තති, පවත්ද ; එවංඑව, එපරිද්දෙම්ම ; ඉතො, මේ මනුෂ්‍ය ලෝකයෙහි ; දින්නං, ඤාතිමිත්‍රාදීන් විසින් දෙනලද දානය ; පෙතානං, ප්‍රෙතයන්ට ; උපකප්පති, පැමිණේ.

8. පූරා, පිරුණාවූ ; වාරි, මහානදීහු ; සාගරං, සමුද්‍ර ජලනිධිය ; යථාපූරෙන්ති, යම්සේ පිරෙද්ද ; එවමෙව, එපරිද්දෙන්ම ; ඉතො දින්නං, මෙලෙසින් පින් දෙනකල පුන්‍යාපිය ; පෙතානං, ප්‍රෙතසින්ට නොහොත් මියපරලොව ගියාට ; උපකප්පති, පැමිණෙන්නෙයයි වදාළසේක.

9 මෙ, මාගේ ; ඤාති, නෑයොද ; මිත්තා, මිත්‍රයොද ; සඛාච, සහඑවොද ; මෙ, මට ; අදාසි, මෙබඳු සම්පත් දුන්නේයයි කියාද ; මෙ, මට මෙබඳු උපකාරයක් කෙළේයයි කියාද ; පුබ්බෙකතං, පෙරකළාවූ උපකාර ; අනුස්සරං, සිහිකරන්නාවූ ; පෙතානං, ප්‍රෙතයන්ට ; දක්ඛිණං දජ්ජා, දක්ෂිණාවදිය යුක්තේයි.

10 නහි රුණ්ණංව සොකො වා යාචඤ්ඤා පරිදෙවනා
නහි පෙතා නමත්ථාය එවං තිට්ඨන්ති ඤාතයො.

11 අයඤ්ච ඛො දක්ඛිණා දිනනා සංඝම්හි සුප්පතිට්ඨිතා
දීඝරත්තං හිතාយස්ස ඨානසො උපකප්පති.

12 සොඤාති ධම්මො ච අයං නිදස්සිතො
පෙතාන පූජා ච කතා උළාරා
බලඤ්ච භික්ඛූන මනුප්පදිනනං
තුම්හෙහි පුඤ්ඤං පසුතං අනප්පකන්ති.

10. රුණ්ණංවා, හැඬීම හෝ; සොකොවා, සොකකිරීම හෝ යාචඤ්ඤා, විලාප බස්කීම හෝ; පරිදෙවනා, වැලපීම හෝ; පෙතානං අත්ථාය, ප්‍රෙතයින්ට වැඩ පිණිස; නහි, නොවන්නේය; තං, ඒ හැඬීම; නං, ඔහට වැඩක් පිණිස නොවන්නේය; ඤාතයො, ඒ ඤාති ප්‍රෙතයෝ; එවංතිට්ඨන්ති, යම් පරිද්දකින් සිටියාහුද එපරිද්දෙන් සිටිත්.

11. දිනනා, දෙනලද්දාවූ; අයඤ්ච බො දක්ඛිණා, මෙදක්ෂිණාව වනාහි; සංඝම්හි, සංඝයාකෙරෙහි; සුප්පතිට්ඨිතා, මනාකොට පිහිටුවන ලද්දේය; අස්ස, මොහට; දීඝරත්තං, දීර්ඝරාත්‍රියක්මුළුල්ලෙහි; හිතාය, හිතපිණිස; ඨානසො, ස්ථානවසයෙන්; උපකප්පති, පැමිණෙන්නේය.

12. සොඤාති ධම්මොච, ඒ ඤාතිස්වභාවයද, පෙතානං, ප්‍රෙතයන්උදෙසා; කතා, කරණලද; උළාරාපූජාච, මහත්වූ පූජාවද; භික්ඛූනං, භික්ෂූන්ටදෙනලද; බලඤ්ච, බලයද; අයංනිදස්සිතො, මේ දක්වනලද්දේය; තුම්හෙහි, තොපවිසින්; අනප්පකංපුඤ්ඤං, මහත්වූ කුසලය, පසුතනැති, රැස්කරනලද්දේයයි වදාළසේක.

නිමි

නිදානපාඨය.

ඉදානි සදිදං තිරොකුඩ්ඩානන්තරං නිධිං නිධෙති පුරිසොති ආදිනා නිධිකණ්ඩං නික්ඛිත්තං තස්ස—

හාසිත්වා නිධිකණ්ඩස්ස ඉධ නික්ඛෙපකාරණං
අත්ථුප්පත්තිඤ්ච දීපෙත්වා කරිස්සාමත්ථවණ්ණනං

තත්ථ ඉධනික්ඛෙපකාරණං තාවස්ස එවං වෙදිතබ්බං, ඉදඤ්හි නිධිකණ්ඩං භගවතා ඉමිනානුක්කමෙන අවුත්තම්පි යස්මා අනුමොදනවසෙන වුත්තස්ස තිරොකුඩ්ඩස්ස විධානභූතං තස්මා ඉධනික්ඛිත්තං, තිරොකුඩ්ඩෙනවා පුඤ්ඤවිරහිතානං විපත්තිං දස්සෙත්වා ඉමිනාකත පුඤ්ඤානං සම්පත්තිං දස්සනත්ථම්පි ඉදං ඉධනික්ඛිත්තන්ති වෙදිතබ්බං ඉදමස්ස ඉධනික්ඛෙපකාරණං—අට්ඨුප්පත්තිපනස්ස සාවත්ථියං කිරඅඤ්ඤතරො කුටුම්බිකො අඩ්ඪො මහද්ධනො මහාභොගො සොචසද්ධො හොති පසන්නො විගතමලමච්ඡෙරෙන චෙතසා අගාර මජ්ඣාවසති, සො එකස්මිං දිවසෙ බුද්ධපමුඛස්ස භික්ඛු සංඝස්ස දානංදෙති තෙනච සමයෙන රාජා ධනත්ථිකො හොති සොතස්ස සන්තිකෙ දූතං පෙසෙසි ගච්ඡථනෙ ඉත්ථං නාම කුටුම්බිකං ආනෙථාති, සො ගන්ත්වා තංකුටුම්බිකං ආහ රාජා තං ගහපති ආමන්තෙතීති කුටුම්බිකො සද්ධාදි ගුණසමන්නාගතෙන චෙතසා බුද්ධපමුඛං භික්ඛු සංඝං පරිවිසන්තො ආහ ගච්ඡභො පුරිසපච්ඡා ආගමිස්සාමි ඉදානි තාවම්හියං නිධිං නිධෙන්තො ඨිතොති, අථ භගවා භුත්තාවී පවාරිතො තමෙව පුරිසං පුඤ්ඤසම්පදං පරමත්ථතො නිධිං නිදස්සෙන්තො තස්ස කුටුම්බිකස්ස අනුමොදනත්ථං "නිධිං නිධෙති පුරිසො" ති, ඉමා ගාථා යො අභාසි "අයමස්ස අට්ඨුප්පත්ති"

නිධිකණ්ඩ සූත්‍රය

1 නිධිං නිධෙති පුරිසො ගම්භීරෙ ඔදකන්තිකෙ
අත්ථෙ කිච්චෙ සමුප්පන්නෙ අත්ථාය මෙ භවිස්සති.

2 රාජතො වා දුරුත්තස්ස චොරතො පීළිතස්ස වා
ඉණස්ස වා පමොක්ඛාය දුබ්භික්ඛෙ ආපදාසු වා
එතදත්ථාය ලොකස්මිං නිධීනාම නිධීයති.

---

1. පුරිසො, පුරුෂතෙම; මෙ, මට; අත්ථෙ කිච්චෙ සමුප්පන්නෙ, වස්තුවෙන් වැඩක් උපන් කල්හි; අත්ථාය භවිස්සති, වැඩපිණිස වන්නේයයි; ගම්භීරෙ, ගැඹුරුවූ; ඔදකන්තිකෙ, ජලය කෙළවර කොටඇති අවාටයෙක්හි; නිධිං, * නිධානය; නිධෙති, තබන්නේය.

2. රාජතො, රජහු කෙරෙන්; දුරුත්තස්ස වා, නපුරු කියමන් ඇත්තාහටද; චොරතො, සොරු කෙරෙන්; පීළිතස්ස වා, පීඩාවක් ඇත්තාහටද: දුබ්භික්ඛෙ, දුර්භික්ෂකාලයෙහි; ආපදාසු වා, අපදාජී යක් ඇත්තාහට හෝ වැඩපිණිස වන්නේය; එතං අත්ථාය, මෙවැඩ පිණිස; ලොකස්මිං, ලොකයෙහි; නිධීනාම, නිධානයනම්; නිධීයති, තබන්නේය.

---

* සො චතුබ්බිධො “ ථාවරො ජඞ්ගමො අඞ්ගසමො අනුගාමිකො ” ති, තත්ථ, ථාවරොනාම භූමිගතං වා වෙහාසට්ඨං වා හිරඤ්ඤං වා සුවණ්ණං වා ඛෙත්තං වා වත්ථුං වා යං වා පනඤ්ඤම්පි එවරූපං ඉරියාපථ විරහිතං „අයංථාවරො නිධි~ ජඞ්ගමොනාම“ දාසිදාසං හත්ථිගවාස්සවළවං අජෙළකං කුක්කුටසූකරං යංවා පනඤ්ඤම්පි එවරූපං ඉරියා පථපටිසංයුත්තං ” අයං ජඞ්ගමොනිධි~ අඞ්ගසමො නාම “ කම්මායතනං සිප්පායතනං විජ්ජාට්ඨානං බාහුසච්චං යංවා පනඤ්ඤම්පි එවරූපං සික්ඛිත්වා ගහිතං අඞ්ගපච්චඞ්ගමිව අත්තභාව පටිබද්ධං ” අයං අඞ්ගසමො නිධි~ අනුගාමිකොනාම “ දානමයං පුඤ්ඤං සීලමයං භාවනාමයං ධම්මසවනමයං ධම්මදෙසනාමයං යං වා පනඤ්ඤම්පි එවරූපං පුඤ්ඤං තත්ථතත්ථ අනුගනත්වාවිය ඉට්ඨඵලමනුප්පාදෙති ” අයමනුගාමිකො නිධි~ ඉමස්මිං පන ඨානෙ ථාවරො අධිප්පෙතො.

3 තාව සුනිහිතො සන්තො ගම්භීරෙ ඔදකන්තිකෙ
න සබ්බො සබ්බදා එව තස්ස තං උපකප්පති.

4 නිධිංවා ඨානා චවති සඤ්ඤාවාස්ස විමුය්හති
නාගාවා අවනාමෙන්ති යක්ඛාවා පි හරන්තිනං.

5 අප්පියාවාපි දායාද උද්ධරන්ති අපස්සතො
යදාපුඤ්ඤක්ඛයො හොති සබ්බමෙතං විනස්සති.

6 යස්සදානෙන සීලෙන සංයමෙන දමෙනච
නිධී සුනිහිතොසන්තො ඉත්ථියා පුරිසස්සවා.

7 චෙතියම්හිච සංඝෙවා පුග්ගලෙ අති ථීසුවා
මාතරි පිතරිවාපි අථො ජෙට්ඨම්හි භාතරි.

---

3. ගම්භීරෙ, ගැඹුරුවූ; ඔදකන්තිකෙ, ජලය කෙළවරකොට ඇති ආවාටයෙක්හි; තාව, පළමුකොට; සුනිහිතො සන්තො; මනාකොට තබනලද්දවූ; තං, ඒ නිධානය; සබ්බදාඑව, හැමකල්හිම; සබ්බො, සියල්ල; තස්ස, ඔහට; න උපකප්පති, නොපැමිණෙන්නේය.

4. නිධිංවා, නිධානයහෝ; ඨානා, තුබූස්ථානයෙන්; චවති, පහවන්නේය; අස්ස, ඔහුගේ; සඤ්ඤාවා, සංඥාව හෝ; විමුය්හති, මුළාවන්නේය; නාගාවා, නාගයෝ හෝ; අවනාමෙන්ති, පහකරන්නාහුය; අපි, නැවත; යක්ඛාවා, යක්ෂයෝහෝ; හරන්ති, පැහැගන්නාහුය.

5. තං, ඒ නිධානය; අප්පියාවා, අප්‍රියවූ විපක්ෂයන්හෝ; අපි, නැවත; දායාදවා දූදරු ආදීන්හෝ; අපස්සතො, තමහට නොපෙනී; උද්ධරන්ති, උදුරාගන්නාහුය; යදා, යම් කලෙක්හී; පුඤ්ඤක්ඛයොහොති, කුසල ක්ෂයවේද; තදා, එකල්හී; එතං සබ්බං, මේ සියල්ල; විනස්සති, විනාසවන්නේය.

6. දානෙන, දානයෙන්ද; සීලෙන, සීලයෙන්ද; සංයමෙන, කායවාක් සංයමයෙන්ද; දමෙනච, ඉන්ද්‍රිය දමනයෙන්ද; සුනිහිතො, මනාකොට තබනලද; නිධී, කුසලකර්මය නමැති නිධානය; ඉත්ථියාවා, ස්ත්‍රියකට හෝ; පුරිසස්සවා, පුරුෂයකුට හෝ; යස්ස, යමෙක්හට; හොති, ඇත්තේවේද.

7. චෙතියම්හිච, චෛත්‍යයක් කෙරෙහිහෝ; සංඝෙවා, සංඝයා කෙරෙහි හෝ; පුග්ගලෙවා, පුද්ගලයා කෙරෙහි හෝ; අතිථීසුවා, ආගන්තුකයන් කෙරෙහි හෝ; අපි නැවත; මාතරිපිතරිවා, මවුපියන් කෙරෙහි හෝ; අථො, නැවත; ජෙට්ඨම්හිභාතරි, වැඩිමහළු සහෝදර සහෝදරීන් කෙරෙහිහෝ.

8 එසො නිධි සුනිහිතො අජෙය්‍යො අනුගාමිකො
පහාය ගමනීයෙසු එතං ආදාය ගච්ඡති.

9 අසාධාරණ මඤ්ඤෙසං අචොරාහරණො නිධි
කයිරාථ ධීරො පුඤ්ඤානි යො නිධි අනුගාමිකො.

10 එස දෙව මනුස්සානං සබ්බකාම දදො නිධි
යං යං දෙවාභි පත්ථෙන්ති සබ්බ මෙතෙන ලබ්භති.

11 සුවණ්ණතා සුස්සරතා සුසණ්ඨාන සුරූපතා
ආධිපච්ච පරිවාරො සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

12 පදෙසරජ්ජ මිස්සරියං චක්කවත්තිසුඛම්පියං
දෙවරජ්ජම්පි දිබ්බෙසු සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

---

8. සුනිහිතො, පිහිටුවනලද ; එසොනිධි, මේ කුසලකර්ම නමැති නිධානයතෙම ; අජෙය්‍යො, සතුරන් විසින් පැහැරගත නොහැක්කේය ; අනුගාමිකො, තමා අනුවයන්නේය ; පහායගමනීයෙසු පඤ්චස්කන්ධය හැරයන්නාවූ කාලයෙහි ; එතං ආදාය, මේ (නිධානය) ගෙණ ; ගච්ඡති, යන්නේය.

9. අඤ්ඤෙසං, අනුන්ට ; අසාධාරණං, සාධාරණ නොවන්නාවූ ; අචොරාහරණො, හොරුන් විසින් පැහැරගත නොහැක්කාවූ ; අනුගාමිකො, තමාකැටුව යන්නාවූ ; පුඤ්ඤානි, කුසලකර්මසංඛ්‍යාතවූ ; යොනිධි, යම් නිධානයක්ඇද්ද; (සොනිධි, ඒ නිධානයතෙම;) ධීරො, පණ්ඩිතයෝ [illegible] කයිරාථ, නිධාන්ගතකර[illegible] තෙය—

10. දෙවමනුස්සානං, දිව්‍ය මනුෂ්‍යයන්ට ; එසො, මේ තෙම ; සබ්බකාමදදො, සියළු කැමති සැපදෙන්නාවූ ; නිධි, නිධානය වන්නේය ; යං යං එව, යම් යම් සැපතෙක්ම , අභිපත්ථෙන්ති, ප්‍රාර්ථනා කරන්නාහු වෙද්ද ; තංසබ්බං, ඒ සියල්ල ; එතෙන, මේ කුසලය හෙතුකොටගෙණ ; ලබ්භති, ලබන්නේය.

11. සුවණ්ණතා, යහපත් සරීරවර්ණ ඇතිබවද; සුස්සරතා, යහපත් ස්වර ඇතිබවද ; සුසණ්ඨාන, යහපත් සටහන්ඇති බවද ; සුරූපතා යහපත් ස්වරූප ඇතිබවද; ආධිපච්ච, ආධිප්‍රත්‍යයද ; පරිවාරපිරිවරද යන ; සබ්බං, සියල්ල ; එතෙන, මේ කුසලයහෙතුකොටගෙණ ; ලබ්භති, ලබන්නේය.

12. පදෙසරජ්ජ, ප්‍රදෙශ රාජ්‍යයද ; ඉස්සරියං, සෙනෙවිරත් ආදී ඓශ්වර්‍ය්‍යද ; පියං, ප්‍රියවූ ; චක්කවත්තිසුඛං, සක්විති සැපතද ; දිබ්බෙසු, දිව්‍ය ලොකයෙහි ; දෙවරජ්ජම්පි, දිව්‍ය රාජ්‍යයද යන ; සබ්බං,සියල්ල : එතෙන, මේ කුසලකර්ම්ම සංඛ්‍යාත නිධානය හෙතුකොටගෙණ ; ලබ්භති, ලබන්නේය.

13 මානුසිකාච සම්පත්ති දෙවලොකෙචයාරති
යාච නිබ්බාන සම්පත්ති සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

14 මිත්තසම්පද මාගම්ම යොනිසොවෙපයුඤ්ජතො
විජ්ජාවිමුත්ති වසී භාවො සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

15 පටිසම්භිදා විමොක්ඛාච යාවසාවක පාරමී
පච්චෙකබොධි බුද්ධභූමි සබ්බමෙතෙන ලබ්භති.

16 එවම්මහිද්ධියාඑසා යදිදංපුඤ්ඤසම්පදා
තස්මාධීරා පසංසන්ති පණ්ඩිතා කතපුඤ්ඤතන්ති.

---

13. මානුසිකාච, මානුසිකවූ; යාසම්පත්ති, යම් සැපතෙක් ඇද්ද; දෙව ලොකෙච, දිව්‍ය ලොකයෙහිද; යාරති, යම් කාමරතියෙක් ඇද්ද; යාච නිබ්බානසම්පත්ති, යම් නිර්‍වාණ සම්පත්තියෙක් ඇද්ද; සබ්බං, ඒ සියල්ල; එතෙන, මේ කුසලකර්‍මය නැමති නිධානය හෙතුකොටගෙණ; ලබ්භති, ලබන්නේය.

14. මිත්තසම්පදං ආගම්ම, කල්‍යාණ මිත්‍රසම්පත්තියට පැමිණ; යොනිසො, නුවනින්; පයුඤ්ජතො, යෙදුනලද්දේ; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; විජ්ජා, දිවඇස්ය පෙරවිසූ කඳපිළිවෙළදනගැන්මය. ආශ්‍රවයන්ගේ නැසීමය යන ත්‍රිවිද්‍යාවද; විමුත්ති, (තදඞ්ගවික්ඛම්භන පටිප්පස්සද්ධි සමුච්ඡෙද නිස්සරණ සංඛ්‍යාත) පඤ්චවිමුත්තියද, වසීභාවො, විමුත්තිඥාණදර්‍ශණයෙන් වසීභාවයද, (හෙවත්) කෙලෙසුන් තමා වසඟකරගැණීමය යන; සබ්බං, සියල්ල; එතෙන, මේ කුසලකර්‍මය හෙතුකොටගෙණ; ලබ්භති, ලබන්නේය.

15. පටිසම්භිදා, අර්‍ථ ධර්‍ම නිරුක්ති ප්‍රතිභාණ සංඛ්‍යාත සිව්පිළිසිඹියාවද; විමොක්ඛාච, අෂ්ටවිමොක්ෂයද; යාච, යම්තාක්; සාවක පාරමී, ශ්‍රාවකපාරමී ඥාණයද; පච්චෙකබොධි, ප්‍රත්‍යෙකබොධියද; බුද්ධභූමි, සර්‍වඥතාඥාණයද යන; සබ්බං, සියල්ල; එතෙන, (මේ කුසලකර්‍ම නමැති අනුගාමික නිධානය) හෙතුකොටගෙණ; ලබ්භති, ලබන්නේය.

16. යං ඉදං පුඤ්ඤසම්පදා, යම් මේ කුසලසම්පත්තියක්ඇද්ද; එසා, මේ කුසලසම්පත්තිය; එවං, මේ ප්‍රකාරයෙන්; මහිද්ධිකා, මහත් ඉර්ධිඇත්තේය; තස්මා, එහෙයින්; ධීරා, ධෛර්‍ය්‍යවන්තවූ; පණ්ඩිතා, බුද්ධාදී පණ්ඩිතයෝ; කතපුඤ්ඤතන්ති (කුසලකර්‍මයෝ) කටයුක්තෙයයි; පසංසන්ති, ප්‍රශංසාකරන්නාහුයයි (වදාළෙස්ක.)

~~~ නිධිකණ්ඩ සූත්‍ර අර්‍ථව්‍යාඛ්‍යාව සමාප්තයි ~~~
~~~